

01.8
20.8
20.9
20.10

Korkein hallinto-oikeus

Saapunut 29. 09. 2006

Liitteitä 10 No. 2724/1/06

5129 push

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS

ASIA: Valitus Vaasan Hallinto-oikeuden 30.8.2006 antamasta päätöksestä numero 06/0193/2, diaarinumero 00458/05/5129

MUUTOKSEN
HAKIJA

Taimen Oy, PL 32 41341 Laukaa

ASIAMIES Asianajaja Vesa Hirvonen, prosessiosoite Asianajotoimisto Kurikka & Hirvonen Oy, Kauppakatu 15 A 44100 Äänekoski, puh 014 523541, fax 014 523543, email vhirvonen@asianajo-kuhi.com

VAATIMUKSET

- 1) Ympäristölupaviraston päätöksen otsikon "Ympäristölupaviraston ratkaisu" alla oleva 2. kappale tulee poistaa kokonaan tai ainakin siitä pitää poistaa maininta "Kasvatuskauden ulkopuolisena aikana laitoksella ei pidetä kalaa". Vaihtoehtoisesti on vahvistettava, että mainittu kappale on ohjeellinen eikä varsinainen lupavelvoite.
- 2) Sallittu rehun määrä tulee nostaa 80 000 kilogrammaan vuodessa ja sallittujen fosforipäästöjen määrä 400 kilogrammaan vuodessa.

3) Hallinto-oikeuden lisäys tarkkailu ja raportointivelvollisuuden 5. kohtaan tulee poistaa.

PERUSTELUT

Hakija/valittaja uudistaa lisäksi perusteiksi kaiken ympäristölupaa hakiessaan esittämänsä sekä hallinto-oikeudelle esittämänsä ja vetoaa todisteina myös jo aiemmin asiassa esittämiinsä asiakirjoihin ja ympäristöluvassa sekä hallinto-oikeuden päätöksessä mainittuihin hakijan esittämiin tietoihin. Lisäksi hakija esittää seuraavaa.

1)Ympäristölupaviraston päätöksen otsikon "Ympäristölupaviraston ratkaisu" alla oleva 2. kappale tulee poistaa kokonaan tai ainakin siitä pitää poistaa maininta "Kasvatuskauden ulkopuolisena aikana laitoksella ei pidetä kalaa". Vaihtoehtoisesti on vahvistettava, että mainittu kappale on ohjeellinen eikä varsinainen velvoittava lupavelvoite.

Ympäristölupaviranomaisella ei ensinnäkään olisi ollut oikeutta lisätä mainittua kappaletta lupaan. Hakija ei ole missään vaiheessa esittänyt rajoittavansa toimintaansa koko lupakauden ajaksi pelkästään 0-vuotiaan kalan kasvatukseen eikä myöskään joka vuosi tyhjentämään koko laitosta kalasta. Tarkastuksen yhteydessä on selostettu toiminnan nykytilaa, mutta hakemusta ei suinkaan ole täsmennetty siten, että kasvatusta myös jatkossa automaattisesti lopetettaisiin kesä- ja heinäkuuksi ja sitouduttaisiin kasvattamaan vain 0 vuotiaita poikasia.

Hakijan käsityksen mukaan lupapäätöksen kyseinen kohta ei em olosuhteissa voi olla hakijaa velvoittava. Tähän viittaa myös se, että mainintaa ei ole sisällytetty varsinaisiin lupamääräyksiin.

Maininta on täysin turha ja rajoittaa tarpeettomasti kasvatustoimintaa, mikäli olosuhteet muuttuvat. Hyvin mahdollista on esim, että 0 vuotiaan kalan kypsyntä loppuu. Jos esim VHS-virus leviää merialueella 1 vuotiasta kalaa ei voi siellä lainkaan kasvattaa, koska ne sairastuvat VHS-tautiin veden lämpötilan ollessa 8-12 astetta. Tuolloin on välttämätöntä kyetä kasvattamaan poikaset Myllykosken laitoksessa kriittisen sairastumisiän yli eli 2 vuotiaaksi.

Oleellista asiassa on se, että mainittu hakijan toimintaa rajoittava kappale on täysin tarpeeton ja turha luonnon kannalta. Fosforipäästöjen yläraja rajoittaa joka tapauksessa hakijan toimintaa ja oleellista onkin juuri vesikuormitus eli se, paljonko päästöjä tulee ja sallitaan. Tämän on myös ympäristökeskus hyvin oivaltanut. Hallinto-oikeudelle antamassaan vastineessa ympäristökeskus toteaa

selkeästi ja yksiselitteisesti, että lause "kasvatustoiminnan ulkopuolisena aikana laitoksella ei pidetä kalaa" voidaan poistaa ja perusteeksi ilmoitetaan juuri se, että päästötarkkailu varmistaa toiminnan vesikuormituksen.

Poistettavaksi vaaditusta kappaleesta ei ole mitään hyötyä ympäristölle, joten se pitää poistaa. Koska kappale on aivan turha, ei sitä pidä lupaan lainkaan kirjoittaa sotkemaan ja vaikeuttamaan luvan tulkintaa. Jokaisella määräyksellä ja rajoituksella pitää olla oma itsenäinen tarkoitus ja merkitys nimenomaan tavoiteltavan asian, tässä tapauksessa vesistönsuojelun, kannalta. Ympäristölupiin ei pidä eikä saa kirjoittaa mitään turhaa tulkintaa sotkevaa tai elinkeinotoimintaa turhaan rajoittavaa tms, vaan ainoastaan sellaiset ehdot ja määräykset, joilla todella on merkitystä ympäristön kannalta. Tuolloin luvista tulee selkeitä, helppoja noudattaa ja niitä on myös helppo valvoa.

Kyse on myös perustuslain noudattamisesta. Hakijan perustuslain 18 §:n oikeutta elinkeinon harjoittamiseen rajoitetaan perusteettomasti lupamääräyksellä, mikäli toiminnan rajoituksilla ei todellisuudessa ole mitään ympäristönsuojelullista merkitystä.

Hakija huomauttaa, että myös terveydenhuollon kuntayhtymä on katsonut, että kesä- ja heinäkuussa kasvatusta tulee poikkeustilanteissa sallia. Kyseinen poikkeustilanne voisi olla esim em VHS viruksen leviminen meressä, mutta myös monia muita uhkia on olemassa pelkästään 0 vuotiaan kalan kasvatukselle ja myynnille.

2) Sallittu rehun määrä tulee nostaa 80 000 kilogrammaan vuodessa ja sallittujen fosforipäästöjen määrä 400 kilogrammaan vuodessa.

Koko rehun määrää koskeva säännös on itse asiassa täysin turha. Laitoksella on ympäristökeskuksen mielestäkin kattava ja hyvin toimiva päästötarkkailuohjelma. Tämä käy ilmi ympäristökeskuksen hallinto-oikeudelle antamasta vastineesta. Siinä ympäristökeskus toteaa selkeästi, että päästötarkkailu varmistaa toiminnan vesikuormituksen.

Ainoa oikea tapa mitata todellisia päästöjä on kuormitusperusteinen mittaus eli päästötarkkailu. Tulo- ja poistovedestä otetaan kokoomanäytteet, ne analysoidaan ja niiden sekä veden määrän mittausten perusteella lasketaan todellinen fosforikuormitus. Tuolloin saadaan selville koko laitoksen toiminnasta aiheutuva todellinen fosforipäästö. Päästö- eli kuormitustarkkailun tulokset, käytetyn rehun määrä ja myös siitä rehukertoimella laskettavissa olevat laskennalliset päästöt ovat korreloineet hyvin toisiaan. Mitään syytä olla luottamatta kuormitustarkkailuun ei siis ole.

Rehun määrällä ei em huomioon ottaen ole mitään ympäristönsuojelullista arvoa

tai merkitystä. Ympäristön kannalta on aivan sama, onko suurin sallittu rehun määrä 70 000 tai 80 000 kiloa vuodessa. Hakijan toiminnan kannalta sillä taas voi olla hyvinkin suuri merkitys, sillä 10 000 kg rehunlisäys mahdollistaa erittäin suuren lisäkasvun ja mikä tärkeintä, ei rajoita turhaan pyrkimyksiä löytää mahdollisimman vähän päästöjä aiheuttavia ruokintatapoja ja rehuja ym, vaan kannustaa siihen. On esim täysin mahdollista, että jonkun ajan sisällä pystytään syöttämään kaloille 70 000 kg:n sijaan 80 000 kg rehua ilman, että päästöt ovat edes niin suuret kuin nykytoiminnasta aiheutuu 70 000 kg:lla. Jo pelkästään rehujen kehityksen myötä rehun määrä saattaa muodostua toimintaa rajoittavaksi seikaksi jo huomattavasti valituksenalaisessa luvassa sallittua pienemmillä fosforipäästöilläkin. Kuten terveydenhuollon kuntayhtymän lausunnossa todetaan oleellista lupaehdoissa tulee olla pyrkimys parantaa alapuolisen vesistön tilaa, ei lupaehtojen joustamattomuus. Nyt määräys käytetyn rehun enimmäismäärän rajoittamisesta 70 000 kiloon on juuri tuollainen joustamaton luonnon kannalta täysin tarpeeton määräys, joka saattaa osoittautua hyvin haitalliseksi hakijan toiminnan kannalta.

Mitään ympäristönsuojelullista lisäarvoa ei ole sillä, että määrätään rehumäärä enintään 70 000 kg:ksi. Oleellista on vain se, paljonko toiminnasta aiheutuu fosforipäästöjä. Ne taas mitataan tarkasti kuormitustarkkailuohjelman avulla. Lisäksi ko päästö/ kuormitustarkkailussa saatavat fosforipäästöjen mittaustulokset on mahdollista kontrolloida ja varmistaa käytetyn rehun fosforimäärän ja kalojen kasvuun sitoutuneen fosforimäärän laskennallisena erotuksena. Laitoksella tehdään myös ko ainestasetarkkailulaskelmat kalojen mitatun lisäkasvun, kasvukertoimen, käytetyn rehunmäärän ja rehun sisältämän fosforin perusteella. Kun noissa laskelmissa otetaan aina huomioon käytetyn rehun todellinen määrä, rehun fosforipitoisuus ja kalojen todellinen mitattu lisäkasvu ja käytetään vakiintunutta hyvin tiedossa olevaa kasvukerrointa, ei todellakaan ole mitään syytä alkaa vielä erikseen rajoittamaan käytettävän rehun enimmäismäärää. Jo nyt käytetyn rehun määrän rajoittaminen 70 000 kg:aan todennäköisesti tulisi rajoittamaan kasvatusta jo ennen kuin sallitut fosforipäästöt täytyisivät. Tämä tekee helposti koko Myllykosken laitoksella harjoitettavan kasvatustoiminnan kannattamattomaksi.

Sallittujen päästöjen määrän osalta hakija korostaa sitä koko ajan esittämänsä, että hakijan fosforikuormitus on laskenut vuosikymmenten aikana erittäin paljon, mutta silti alapuolisen vesistön fosforipitoisuudet eivät ole merkittävästi muuttuneet. Tämä osoittaa selvästi, että alapuolisen vesistön fosforipitoisuudelle ei ole käytännössä mitään merkitystä sillä, onko sallittu fosforipäästö 330 vai 400 kiloa. Hakijan mahdollisuuksiin harjoittaa elinkeinoa kannattavasti ko määräyksellä sen sijaan saattaa muuttuvissa olosuhteissa olla hyvinkin huomattava vaikutus.

Jyväskylän yliopiston tutkija Juhani Hynynen on pyynnöstä tutkinut, mitä merkitystä ko 70 kg:n fosforipäästön erolla on alapuolisiin vesistöihin. Lopputulos on selkeä: Pitoisuuden alenema päästöjen laskiessa ko 70 kg on marginaalinen. Se vähentäisi alapuolisen vesistön fosforikuormitusta häviävän vähän eikä ko kuormituseron muutoksen vaikutuksia hajakuormitetussa vesistöissä pystytä käytännössä havaitsemaan tai mittaamaan. Hakija vetoaa ko valituksen oheen

liitettävästä lausunnosta ilmenevään.

Osakaskunnan, kalastusalueen ja Honkasalon ja asiakumppaneiden kannoista hakija toteaa, että ne selvästi perustuvat tunteisiin, ei tietoon. Vaikka vesistön käyttöhaitasta ja vesikasvillisuuden niittokustannusten korvaamisesta määrätystä korvauksesta ei valiteta, niin mainittakoon, että esim karvalehden esiintyminen yritetään työntää automaattisesti hakija syyksi, vaikka mikään tutkimustulos ei sitä tue: esiintyminen alkoi vesikasvien niiton jälkeen ja hakijan käyttämän asiantuntijan mukaan hakijan toiminnalla ja päästöillä ei ole merkitystä ko kasvin lisääntymiseen. Hakijaa on myös esim vaadittu osallistumaan ruoppauskustannuksiin, väitetty pohjassa olevan hakijan syytä jopa 1,5 metriä paksu kasvimaassa ym, mutta puolueettomat mittaukset ja typen ja hiilen isotooppikartoitukseen perustuvat tutkimukset ovat osoittaneet, että pohjassa on normaalien mineraalien hiesu ja savikerrostumien lisäksi vain erittäin ohut, 5-10 cm paksu eli aivan normaali, orgaanista alkuperää oleva sedimenttikerros ja että hakijan laitoksen kuormitusjälki näkyi vain laitosta lähinnä olevalla havaintopaikalla ja sielläkin vain hyvin vähäisenä. Väitteet hakijan aiheuttamista paksuista kasvimassoista ym ovat siis täysin perusteettomia. Kyse on lähinnä siitä, että kalankasvatuslaitosten huono maine saa ihmiset tunnepohjaisesti vastustamaan myös hyvin hoidettuja ja ympäristön kannalta varsin vähämerkityksisiä laitoksia, vaikka syitä muutoksiin pitäisi usein etsiä kokonaan muualta. Mikäli alapuolisen vesistön tila todella on muuttunut viime aikoina heikompaan suunaan, on syytä joku muu kehitys ja kuormitus kuin hakijan toiminta. Kalanviljelylaitokset valitettavasti ovat yleisesti helpoin syntipukki, vaikka esim vesistöä ympäröiviin lähipeltoihin vastoin ohjeita kylvettäisiin veteen ajautuvia fosforilannoitteita tai vaikka haja-asutuksen jätevedet johdettaisiin käytännössä puhdistamattomina oijen ym kautta järviin.

Kyse on myös tältä osin perustuslain noudattamisesta. Hakijan perustuslain 18 §:n oikeutta elinkeinon harjoittamiseen rajoitetaan perusteettomasti lupamääräyksellä, mikäli toiminnan rajoituksilla ei todellisuudessa ole ympäristönsuojelullista merkitystä. Nyt mitään merkitystä ei ole käytetyn rehun enimmäismäärän rajoittamisella pyydettyä pienemmäksi eikä myöskään päästöjen rajoittamiseen voida katsoa olevan mitään perustetta ottaen huomioon jo tapahtunut veden fosforipitoisuuksien todella pieni aleneminen fosforipäästöjen alenemiseen verrattuna sekä Hynysen lausunnosta ilmenevä 70 kg:n eron häviävän pieni vaikutus alapuoliselle vesistölle.

3) Hallinto-oikeuden lisäämä tarkkailu ja raportointivelvollisuuden 5. kohtaan tehty lisäys tulee poistaa.

Määräys on tarpeeton ja tulisi siksi poistaa. Hakija joutuu joka tapauksessa raportoimaan kalasairauksista ym muiden lakien ja määräysten vuoksi. Määräyksellä ei ole mitään luonnon tai vesistönsuojelullista merkitystä, joka voisi olla perusteena määräyksen ympäristölupaun sisällyttämiseen.

Äänekoskella 27. syyskuuta 2006

Taimen Oy

ASKO KÄHKÖNEN

Laati:

TOIMITUSSUHTAJA

Vesa Hirvonen
asianajaja, Laukaa
valittajan asiamiehenä

Liitteet/todisteet: Hallinto-oikeuden päätös, ympäristöluvan hakuvaiheessa ja hallinto-oikeudessa esitetyt lausunnot ym sekä uutena todisteena oheistettava Juhani Hynysen lausunto